

Nr 94.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående kostnaderna för anläggning av hospital vid Strängnäs samt om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl; given Stockholms slott den 9 mars 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att, oaktat den av 1913 års riksdag beslutade anläggningen av en ny statsanstalt för sinnessjuka å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken och Åkers härad av Södermanlands län samt den av 1916 års riksdag beslutade om- och tillbyggnaden av Lunds hospital och asyl icke kunna komma till stånd för de av riksdagen för ändamålen beviljade anslag, anläggningarna ändock må utföras i enlighet med för desamma upprättade planer, med de jämkningar däri, som Kungl. Maj:t för kostnadernas nedbringande kan finna lämpligt stadga.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Oscar von Sydow.

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars 1917.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet von Sydow anförde:

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition i ämnet har 1913 års riksdag för uppförande av en för 800 sinnessjuka avsedd statsanstalt å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken och Åkers härad av Södermanlands län samt gäldande av de ersättningsbelopp, som i anledning av boställets avstående borde utgå till vederbörande rättsägare, beviljat ett belopp av 3,300,000 kronor.

Av det sålunda beviljade beloppet, 3,300,000 kronor, hava av riksdagen hittills anvisats 2,300,000 kronor. Uti innevarande års statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan föreslagit riksdagen att för år 1918 anvisa ytterligare ett belopp av 200,000 kronor.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning har vidare nästlidet års riksdag för om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl beviljat ett anslag av 320,000 kronor samt därav på extra stat för år 1917 anvisat 100,000 kronor. Återstående beloppet, 120,000 kronor, har i årets statsverksproposition begärts på 1918 års stat.

I särskilda underdåniga skrivelser den 31 och den 17 januari 1917 har medicinalstyrelsen sedermera anmält, att kostnaderna för ifrågavarande byggnadsföretag icke kunna hållas inom den beräknade ramen, varjämte styrelsen hemställt om bemyndigande att det oaktat vidtaga åtgärder för byggnadsföretagens planmässiga bedrivande.

Jag ber nu att få underställa Kungl. Maj:t medicinalstyrelsens berörda framställningar.

Beträffande till en början hospitalet vid Strängnäs tillåter jag mig erinra följande.

*Anläggning av
hospital vid
Strängnäs.*

Genom nådigt brev den 22 juni 1911 uppdrog Kungl. Maj:t åt medicinalstyrelsen att uppgöra förslag till en å biskopsbostället Sundby förlagd vårdanstalt för sinnessjuka, avsedd för 800 patienter. Sedan medicinalstyrelsen uppdragit åt särskilda kommitterade att utarbeta det sålunda infortrade förslaget samt dessa kommitterade fullgjort sitt uppdrag, överlämnades förslaget för granskning till överintendentensämbetet, som efter vissa ändringar i kostnadsberäkningarna kom till en slutsumma för kostnaderna av 3,350,150 kronor, däri ej inberäknat ersättning till dåvarande arrendatorn av bostället. Det sålunda utarbetade förslaget avsåg uppförandet av såväl sjukpaviljonger som nödiga förvaltningsbyggnader. Jämlikt nådigt bemyndigande tillkallades sedermera den 29 juni 1912 sakkunniga inom civildepartementet för att tillse, huruvida byggnadskostnaderna för hospitalet kunde nedbringas. Dessa sakkunniga avgåvo den 28 februari 1913 yttrande i ärendet och funno därvid, att byggnadskostnaderna huvudsakligen genom vissa inskränkningar i de av föregående kommitterade avsedda byggnadsutrymmena skulle kunna nedbringas till 3,226,674 kronor 40 öre. Denna beräkning låg jämväl till grund för Kungl. Maj:ts framställning i ämnet till 1913 års riksdag.

Sedan, på sätt jag förut nämnt, samma års riksdag för anläggning av hospitalet beviljat ett anslag av 3,300,000 kronor, därav ett belopp av 75,000 kronor beräknades för förvärvande av bostället och ersättning åt arrendatorn, uppdrog Kungl. Maj:t åt medicinalstyrelsen att, efter granskning av de sakkunnigas berörda yttrande, inkomma med förslag i syfte, att hospitalet skulle kunna uppföras för det av riksdagen för anläggningen beräknade belopp, samt bemyndigade styrelsen att för granskningen och uppgörandet av förslaget tillkalla sakkunniga biträden. Därefter överlämnade styrelsen den 11 september 1914 utlåtande av de i enlighet härmed tillkallade sakkunniga jämte av styrelsens arkitekt Gustaf Wickman, enligt honom lämnat uppdrag, den 30 juli 1914 uppgjorda ritningar till ifrågavarande hospital jämte kostnadsförslag, slutande å 3,269,300 kronor.

I nämnda skrivelse meddelade medicinalstyrelsen, som i allmänhet icke haft något att erinra mot de av sist omnämnda sakkunniga föreslagna ändringar

i det ursprungliga förslaget till anläggningen, bland annat, att arkitekten Wickman uti en till styrelsen ingiven skrift framhållit, att för grundläggningsarbetena icke erfordrades särskilt byggnadskunniga arbetare och att därför tillfälle till arbetsförtjänst skulle under då rådande arbetslöshet kunna beredas ett stort antal grovarbetare, om vid ett utbudande av byggnadsarbetena grundläggnings- och övriga byggnadsarbeten utbjödes vart och ett för sig såsom självständiga entreprenader, samt att styrelsen med anledning därav avsåge att vid eventuellt infordrande av anbud å byggnadsarbetena vid hospitalet förfara på det av Wickman föreslagna sätt, ehuru totalkostnaden för byggnadsarbetena möjligen kunde komma att därigenom i någon mån ökas.

Till följd av remiss avgav överintendentensämbetet den 27 oktober 1914 underdånigt utlåtande i ärendet och förordade därvid till gillande nämnda av arkitekten Wickman uppgjorda ritningar. Beträffande förslaget att på entreprenad utbjuda grundläggningsarbetet för sig höll ämbetet före, att en sådan åtgärd i förevarande fall vore försvarad, och ansåg tillika, att kostnaden därigenom näppeligen behöfde bliva större. Vidkommande slutligen de företedda kostnadsförslagen hade ämbetsverket vid därav skedd granskning funnit dem vara tillräckliga.

Genom nådigt brev den 31 december 1914 har Kungl. Maj:t gillat och till efterrättelse fastställt de av arkitekten Wickman uppgjorda ritningar till hospitalet med iakttagande av en utav överintendentensämbetet mot ritningarna gjord detaljanmärkning ävensom uppdragit åt medicinalstyrelsen att föranstalta om byggnadsarbetets verkställande, med rättighet för styrelsen att därvid vidtaga sådana smärre avvikelser från de fastställda ritningarna, som utan att rubba huvuddragen i desamma eller vålla överskridande av det utav riksdagen för ändamålet beviljade anslaget funnes ändamålsenliga.

I sammanhang härmed har Kungl. Maj:t, bland annat, med anledning av en av riksdagens revisorer i deras år 1914 avgivna berättelse framställd anmärkning, anbefallt medicinalstyrelsen att, med biträde, där så erfordrades, av särskilda sakkunniga, dem styrelsen skulle äga tillkalla, skyndsamt verkställa ytterligare undersökning av grundförhållandena å det område, där byggnaderna för hospitalet avsåges att uppföras, samt vidtaga de förändringar i avseende å de särskilda byggnadernas förläggning, som vid undersökningen funnes lämpliga och kunde bidra att nedbringa grundläggningskostnaderna och möjliggöra bättre ordnande av avloppsförhållandena.

Omförmälta av Kungl. Maj:t anbefallda undersökningar hava sedermera av medicinalstyrelsen verkställts, varjämte förslag till förändring av läget för vissa av anstaltens byggnader av styrelsen godkänts.

I sin skrivelse den 31 januari 1917 behandlar medicinalstyrelsen kostnadsfrågan beträffande hospitalet vid Strängnäs. Styrelsen meddelar därvid följande.

Sedan arkitekten Wickman, vilken numera avlidit, uppgjort fullständiga entreprenadhandlingar samt arbets- och detaljritningar till grundläggningsarbetena, hade medicinalstyrelsen den 30 augusti 1915 antagit anbud å utförande av grundläggningsarbetena och sockelsättningen för hospitalets byggnader för en kostnad av 419,770 kronor.

Under sommaren 1916 hade medicinalstyrelsen infordrat anbud å övriga byggnadsarbeten vid hospitalet, för vilka arbeten kostnaderna i de beräkningar, som låge till grund för Kungl. Maj:ts framställning i ämnet till 1913 års riksdag, upptagits till omkring 1,700,000 kronor. Till styrelsen hade inkommit sju entreprenadanbud å nämnda byggnadsarbeten, av vilka anbud det lägsta slutade å över 2,700,000 kronor.

Med anledning därav hade medicinalstyrelsen, som icke funnit sig kunna godkänna något av berörda anbud, den 14 oktober 1916 uppdragit åt arkitekten C. Westman att inkomma med yttrande och förslag dels huruvida genom förenklingar i byggnadssättet eller andra ändringar kostnaderna för anläggningen skulle kunna nedbringas, dels ock huruvida genom ytterligare uppdelning av entreprenaden utsikter funnes att få hospitalsanläggningen fullbordad för mindre kostnad än de avgivna anbuden innebure.

Då en av medicinalstyrelsen därefter verkställd utredning givit vid handen, att entreprenaden å uppförandet av de stora byggnaderna vid hospitalet i hög grad vore beroende av möjligheten att bereda bostäder för byggnadsarbetarna under byggnadstiden, hade medicinalstyrelsen på entreprenad utbjudit uppförandet av fem bostadshus för betjäning vid hospitalet, alla i sådant skick att de kunde användas till bostäder åt byggnadsarbetarna. Sedan dylika anbud inkommit, hade medicinalstyrelsen antagit det lägsta av dessa å 92,860 kronor.

Med skrivelse den 22 januari 1917 hade arkitekten Westman därefter till medicinalstyrelsen överlämnat det genom styrelsens berörda beslut den 14 oktober 1916 infordrade yttrandet.

Av nämnda yttrande, som finnes fogat vid styrelsens föreliggande skrivelse, ber jag få återgiva följande.

Arkitekten Westman anser, att det visserligen icke med någon visshet kunde sägas, huruvida och i så fall huru stor vinst, som skulle kunna erhållas genom en uppdelning av entreprenaden, men att dock åtskilliga fördelar vore förenade med en sådan uppdelning. Om denna komme till stånd, föreslås, att den första av de entreprenader, som skulle utlysas, borde omfatta följande arbeten, nämligen:

uppförande av de olika byggnadsstommarna med innerväggar och yttertak; inläggande av bjälklag och trappkupor; utförande av granit- och kalkstensarbeten i samband med fasadernas uppförande;

fogstrykning av socklarna;
 utvändig fasadbehandling;
 rabbitzarbeten;
 järnbalkar och förankringar m. m. samt
 diverse plåtarbeten,

allt i överensstämmelse med en vid arkitekten Westmans skrivelse fogad, av honom uppgjord ändrad arbetsbeskrivning, i vilken samtliga till denna entreprenad hörande arbeten äro angivna.

På grund av nu rådande tegelbrist anser arkitekten Westman emellertid, att dessa arbeten icke kunna igångsättas förr än efter midsommar.

Beträffande därefter frågan, huruvida byggnadskostnaderna skulle kunna nedbringas genom förenklingar i byggnadssättet eller dylikt, anser arkitekten Westman, att sådana icke i stor utsträckning kunna ifrågakomma, då anläggningen från början vore mycket ekonomiskt planerad.

De förenklingar, som skulle kunna göras i den första entreprenaden, har av arkitekten Westman beräknats medföra en besparing av omkring 62,000 kronor.

För egen del anför medicinalstyrelsen i sin skrivelse den 31 januari 1917 vidare:

»Av den gjorda utredningen torde med all tydlighet framgå, att det med nu rådande prisleförhållanden icke finnes någon utsikt att genom infordrande av nya anbud å arbetena i deras helhet kunna utföra desamma för de medel, som äro för ändamålet avsedda.

Då emellertid grundläggningen och sockelsättningen redan pågått sedan hösten 1915 och torde komma att fullbordas under hösten 1917, kan igångsättandet av byggnadsarbetena i övrigt icke uppskjutas, utan måste åtgärder härför snarast möjligt vidtagas. Medicinalstyrelsen har därför ansett sig böra hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning i ärendet i följande hänseende.

Enligt den av arkitekten Westman gjorda utredningen synes en möjlighet att i någon mån nedbringa kostnaderna kunna vinnas genom att vidtaga de av honom föreslagna förenklingarna, vilket skulle medföra en minskad kostnad av 62,000 kronor.

Då ett utbudande av ifrågavarande arbeten uti flera entreprenader enligt medicinalstyrelsens förmenande skulle göra det lättare att erhålla antagliga anbud, har styrelsen för avsikt att utbjuda arbetena på det av arkitekten Westman uppdelade sättet och med iakttagande av de av honom föreslagna förenklingarna. Men även med ett sådant förfaringssätt komma kostnaderna att i högst väsentlig mån överstiga de ursprungligen beräknade.

Huru stort detta överskridande kommer att bliva, låter sig emellertid icke bestämmas med de nu rådande ofta växlande priserna. Med tillämpning av de priser, som varit gällande vid tiden för ingivandet av förut omförmälda anbud å byggnadsarbetena till medicinalstyrelsen och med iakttagande av de utav arkitekten Westman föreslagna förenklingarna, skulle kostnaden för de arbeten, som ingå

i den första nu ifrågasatta entreprenaden, belöpa sig till 1,690,000 kronor. Uti det förslag, som låg till grund för Kungl. Maj:ts framställning till riksdagen om anslag till uppförande av Strängnäs hospital, beräknades summa arbeten till allena 1,125,000 kronor. Sålunda skulle kostnaden för desamma komma att överstiga den beräknade kostnaden med 565,000 kronor. Medicinalstyrelsen anser sig på den grund nödsakad hemställa om tillstånd att för dessa arbeten få använda ett med sistnämnda summa ökat belopp. Något ökat anslag härför skulle för närvarande icke vara erforderligt, då de av Kungl. Maj:t för byggnadsarbetena vid Strängnäs hospital till medicinalstyrelsens förfogande ställda medel äro tillräckliga för bestridande av berörda ökning.

Då emellertid någon visshet icke förefinnes att även med en sådan ökning erhålla antagliga anbud, vill medicinalstyrelsen jämväl hemställa, att om de anbud, som vid förnyat utbudande av arbetena inkomma, skulle visa sig överstiga 1,690,000 kronor, styrelsen måtte få underställa desamma Kungl. Maj:ts nädiga prövning och godkännande.

Uti sin berörda skrivelse har arkitekten Westman jämväl ifrågasatt, att medicinalstyrelsen skulle till förhindrande av en alltför stor ökning av kostnaden för tegel redan nu tillförsäkra sig ett tillräckligt stort parti dylikt för första byggnadsåret för att tillhandahållas en eventuell entreprenör och för sådant ändamål snarast möjligt infordra anbud å successiv leverans av tegel under år 1917 och våren 1918. Förslaget synes medicinalstyrelsen beaktansvärt, och lär ett dylikt förfaringssätt även praktiseras av arméns kasernbyggnadsnämnd; och har medicinalstyrelsen för avsikt att taga under omprövning lämpligheten av en sådan anordning. Skall ett sådant infordrande av anbud å leverans av tegel komma till stånd, torde det emellertid bliva nödvändigt, att behovet av tegel för omskrivna stora byggnadsarbeten under den allra närmaste tiden bliver känt av tegelbruken och att därför annons om leverans utfärdas snarast möjligt.»

På grund av vad sålunda anförts har medicinalstyrelsen hemställt om bemyndigande att, efter utbudande å entreprenad av de arbeten, som av arkitekten Westman föreslagits böra ingå i den av honom ifrågasatta första entreprenaden å de återstående byggnadsarbetena vid Strängnäs hospital, få antaga anbud intill ett belopp av 1,690,000 kronor och att, därest de inkomna anbuden skulle överstiga nämnda belopp, underställa desamma Kungl. Maj:ts prövning.

Till följd av remiss har överintendentensämbetet den 27 februari 1917 avgivit underdånigt utlåtande i detta ärende. Ämbetet har därvid uttalat den uppfattningen, att ytterligare inskränkningar eller förenklingar i byggnadssättet för hospitalet i syfte att nedbringa kostnaderna, utöver de av arkitekten Westman senast föreslagna, knappast kunna vidtagas, med hänsyn till de anspråk på ljudisolering och gedigenhet, som böra förefinnas i byggnader av ifrågavarande slag. Planerna äro enligt ämbetets mening ekonomiskt lösta, och skulle, även om grunderna icke vore lagda, ingenting kunna vinnas genom omarbetning av desamma. Äm-

Överintendentsämbetet.

betet anser sig kunna tillråda såväl den föreslagna uppdelningen av entreprenaderna som det ifrågasatta inköpet av tegel, för den händelse skäligt pris kan ernås. Då ämbetet icke heller har något att erinra emot den för den första entreprenaden beräknade kostnadssumman, 1,690,000 kronor, har ämbetet tillstyrkt bifall till medicinalstyrelsens ifrågavarande framställning.

Departements-
chefen.

Av den föregående utredningen framgår, att den av 1913 års riksdag beslutade anläggningen av ett nytt hospital vid Strängnäs icke kan komma till stånd för det av riksdagen för ändamålet anvisade anslaget. Anledningen till att de ursprungliga kostnadsberäkningarna icke visat sig hållbara, torde uteslutande vara att söka i den inträffade onormala prisstegringen. Med hänsyn till den osäkerhet, som för närvarande är rådande beträffande arbets- och materialpriser, lär det emellertid icke nu vara möjligt att med anspråk på tillförlitlighet angiva det anslagsbelopp, som skulle erfordras för underskottets täckande. Något anslag för sådant ändamål torde ej heller behöva äskas vid innevarande års riksdag.

För att i möjligaste mån söka nedbringa kostnaderna för ifrågavarande anläggning har medicinalstyrelsen för avsikt att uppdelat entreprenaden å nu återstående byggnadsarbeten, därvid styrelsen beräknat kostnadssumman för de arbeten, som äro avsedda att ingå i första entreprenaden, till 1,690,000 kronor. Styrelsen har tillika framhållit, att någon visshet ej förefinnes att ens till nämnda belopp erhålla antagliga anbud å dessa arbeten. För samma arbeten beräknades ursprungligen allenast 1,125,000 kronor. Oaktat denna högst avsevärda fördyring, anser jag mig dock icke kunna avstyrka styrelsens hemställan om bemyndigande att antaga anbud till angivet belopp. Utredningen i ärendet synes mig nämligen visa, att det icke torde finnas möjlighet att vidtaga ytterligare förenklingar i hospitalets byggnadssätt. Ett uppskjutande av arbetena, till dess normalare priser inträtt, torde ej heller kunna ifrågasättas, dels med hänsyn till det trängande behovet av ökat antal vårdplatser å hospitalen, dels ock emedan de redan till stor del utförda grunderna kunde taga skada, därest byggnadsarbetet icke nu fullföljdes.

Ehuru, såsom jag nyss nämnde, anslag för täckande av den uppkomna anslagsbristen icke torde behöva äskas av innevarande års riksdag, synes mig dock lämpligt, att föreliggande fråga redan nu underställes riksdagen. Därvid torde riksdagens medgivande böra inhämtas till att ifrågavarande anläggning må komma till utförande i enlighet

med för densamma fastställd plan, oaktat det av riksdagen beviljade anslaget därigenom kommer att överskridas. Dock torde Kungl. Maj:t böra äga rätt att vidtaga jämkningar i nämnda plan, därest sådant skulle finnas lämpligt för kostnadernas nedbringande.

Jag övergår härefter till medicinalstyrelsens framställning beträffande om- och tillbyggnaden vid Lunds hospital och asyl. Jag ber till en början få erinra, att Kungl. Maj:ts framställning till 1916 års riksdag om utvidgning av ifrågavarande sinnessjukvårdsanstalt huvudsakligen grundade sig på det förslag i ämnet, som avgivits av en jämlikt nådigt brev den 19 september 1913 för ändamålet tillsatt kommission. Kommissionens förslag avsåg dels uppförande vid Lunds hospital av två nya övervakningspaviljonger för sammanlagt 50 sjuka i enlighet med av arkitekten Wickman uppgjorda ritningar för en beräknad kostnad av 212,500 kronor, dels ock tillbyggnad av de båda A-paviljongerna vid Lunds asyl enligt av ingenjören Ivar Jakobsson utarbetade ritningar för en beräknad kostnad av 97,240 kronor. Uti detta förslag hade överintendentsämbetet i avgivit utlåtande beträffande tillbyggnaden av asylen föreslagit vissa mindre ändringar, vilka skulle draga en kostnad av 10,000 kronor.

Om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl.

Sedan riksdagen, på sätt jag förut antytt, för ifrågavarande ändamål beviljat ett belopp av 320,000 kronor samt därav på extra stat för år 1917 anvisat 100,000 kronor, har Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 30 juni 1916 uppdragit åt medicinalstyrelsen att låta utföra den beslutade om- och tillbyggnaden av Lunds hospital och asyl i huvudsaklig överensstämmelse med berörda ritningar och kostnadsberäkning under iakttagande av de utav överintendentsämbetet gjorda erinringar.

På grund av detta uppdrag har medicinalstyrelsen infordrat anbud å utförande av de egentliga byggnadsarbetena för såväl de nya paviljongerna vid hospitalet som tillbyggnaden av asylen, och hava i anledning därav till styrelsen inkommit fyra entreprenadanbud, slutande å respektive 367,400 kronor, 378,815 kronor 70 öre, 400,000 kronor samt 410,800 kronor. Jag ber i detta sammanhang få erinra, att uti de kostnadsförslag, som lågo till grund för Kungl. Maj:ts proposition i ämnet till 1916 års riksdag, de egentliga byggnadskostnaderna upptagits till sammanlagt 239,760 kronor, därav 163,000 kronor för de två nya paviljongerna samt 76,760 kronor för tillbyggnaden av asylen.

Uti sin skrivelse den 17 januari 1917 har medicinalstyrelsen efter en närmare redogörelse för de inkomna entreprenadanbunden anfört följande:

Medicinalstyrelsen.

»Det lägsta av de avgivna anbuden överstiger med icke mindre än 127,640 kronor eller omkring 53 procent det för de utbudna arbetenas utförande disponibla beloppet. Medicinalstyrelsen har under sådana förhållanden icke kunnat antaga något av anbuden ifråga.

Anledningen till att dessa i så väsentlig grad överstigit de för byggnadsarbetena först beräknade kostnaderna är att söka i de under nu pågående världskrig oerhört stegrade priserna å byggnadsmateriel, och någon utsikt att dessa under kriget eller den närmaste tiden därefter skola i nämnvärd mån falla, synes icke förefinnas. Då det sålunda enligt medicinalstyrelsens förmenande icke är möjligt att få arbetena utförda för det av Kungl. Maj:t och riksdagen därför beviljade anslaget, har styrelsen ansett sig böra göra underdånig framställning om förhöjning uti detsamma.

De nu avgivna anbuden, vilka omfatta allenast själva byggnadsarbetena och sålunda icke elektriska belysningar, värme- och vattenledningar och dylikt, överstiga, såsom av det anförda framgår, med belopp i runda tal växlande mellan 127,000 och 170,000 kronor den för desamma beräknade kostnaden. Den ökning i anslaget, som kan vara erforderlig för nu ifrågavarande del av arbetet, synes medicinalstyrelsen därför icke böra sättas lägre än till 150,000 kronor. Någon visshet att även efter en sådan ökning av anslaget kunna erhålla antagliga anbud finnes dock icke med de nu titt och ofta förekommande prisstegringarna, helst som en tid ännu torde komma att förflyta, innan arbetena ånyo kunna utbjudas på entreprenad.

Den av medicinalstyrelsen nu föreslagna höjningen av anslaget skulle emellertid icke kräva någon ökning av det för år 1918 begärda beloppet, 120,000 kronor, utan synes densamma icke behöva utgå för än under år 1919. Av det beviljade anslaget, 320,000 kronor, har nämligen för innevarande år anvisats ett belopp av 100,000 kronor. Kommer detta års riksdag att för år 1918 auvisa av Kungl. Maj:t begärda 120,000 kronor, skulle 220,000 kronor kunna disponeras under åren 1917 och 1918, vilket enligt styrelsens förmenande är tillräckligt för byggnadsarbetena under dessa år, och med skäl kan antagas räcka även för den händelse arbetena skulle framskrida så långt, att rörledningsarbetena måste påbörjas.

I detta sammanhang vill medicinalstyrelsen framhålla, att även andra statens myndigheter, som handhava byggnadsverksamhet, exempelvis arméns kasernbyggnadsnämnd, gjort samma erfarenhet som medicinalstyrelsen, att nuvarande byggnadspris ända till 50 procent överstiga förut beviljade byggnadsanslag.»

På grund av vad sålunda anförts, har medicinalstyrelsen hemställt om bemyndigande att efter infordrande av nya anbud å de egentliga byggnadsarbetena för om- och tillbyggnad av Lunds hospital och asyl antaga anbud å belopp intill 390,000 kronor.

Överintendentsämbetet.

Till följd av remiss har överintendentsämbetet den 30 januari 1917 avgivit utlåtande över denna medicinalstyrelsens framställning, därvid ämbetet förklarar sig icke hava något att erinra mot den av styrelsen såsom högsta gräns för kostnaden för de egentliga byggnadsarbetena satta summan, 390,000 kronor. Därjämte har ämbetet funnit tillrådligt att, i förhoppning om inträdande normalare förhållanden, uppskjuta med alla

beräkningar rörande de ökade kostnaderna för värme-, ventilations-, vatten-, avlopps- och elektriska ledningar. Utförandet av största delen av dessa arbeten syntes nämligen kunna anstå till år 1919, och vore det enligt ämbetets mening så gott som omöjligt att ens approximativt beräkna kostnaderna för alla dylika installationer så långt i förväg, som skulle behövas för frågans framläggande för innevarande års riksdag.

Jämväl beträffande den beslutade om- och tillbyggnaden av Lunds hospital och asyl har den rådande dyrtiden gjort sig gällande. Sålunda har för de egentliga byggnadsarbetena, vilka i det ursprungliga kostnadsförslaget upptagits till 239,760 kronor, beräknats en ökad kostnad av omkring 150,000 kronor.

Departementets
chefen.

Beträffande övriga arbeten, vilka äro avsedda att utföras längre fram, torde för närvarande tillförlitliga beräkningar angående kostnadsökningen icke kunna ske. Det är emellertid tydligt, att därest ifrågavarande anläggning skall kunna fullbordas enligt fastställd plan, medel måste av riksdagen äskas utöver vad redan för ändamålet beviljats. Såsom av medicinalstyrelsens skrivelse framgår, skulle detta ej under några förhållanden behöva ske vid innevarande års riksdag.

Emellertid synes lämpligt att inhämta riksdagens medgivande att trots de ökade kostnaderna låta utföra om- och tillbyggnaden. Härigenom beredes Kungl. Maj:t möjlighet att, sedan nya entreprenadanbud inkommit, pröva huruvida byggnadsarbetet bör igångsättas eller i avvaktan på lägre prisförhållanden ytterligare uppskjutas.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att, oaktat den av 1913 års riksdag beslutade anläggningen av en ny statsanstalt för sinnessjuka å biskopsbostället Sundby nr 1 om 2 mantal i Strängnäs socken och Åkers härad av Södermanlands län samt den av 1916 års riksdag beslutade om- och tillbyggnaden av Lunds hospital och asyl icke kunna komma till stånd för de av riksdagen för ändamålen beviljade anslag, anläggningarna ändock må utföras i enlighet med för desamma upprättade planer, med de jämkningar däri, som Kungl. Maj:t för kostnadernas nedbringande kan finna lämpligt stadga.

Kungl. Maj:ts Nåd. Proposition Nr 94.

Vad departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle proposition till riksdagen avlåtas av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Carl Stålhammar.